

ДАЛИ ДРЖАВАТА ГИ ЗАШТИТУВА ЖРТВИТЕ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО И СИЛУВАЊЕ?

Во Северна Македонија постојат 3 Центри за упатување на жртви на сексуално насилство лоцирани во:

- ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство – Скопје
- ЈЗУ Клиничка болница – Тетово
- ЈЗУ Општа болница – Куманово

За функционирањето на овие Центри, постои Стандардната оперативна процедура (СОП) за обезбедување на сеопфатен мултисекторски одговор.

Податоци за бројот на пријавени случаи и обезбедени услуги за сексуално насилство:

СКОПЈЕ 2018 - 2022

Број на пријавени случаи во СВР

46

Обезбедени услуги во Упатниот центар

31 (до ноември 2022)

ТЕТОВО 2018 - 2022

Број на пријавени случаи во СВР

24

Обезбедени услуги во Упатниот центар

10 (сите се малолетни)

КУМАНОВО 2018 - 2022

Број на пријавени случаи во СВР

19

Обезбедени услуги во Упатниот центар

5 (4 се малолетни)

This Programme is funded by the European Union

ЦЕНТРИТЕ ЗА УПАТУВАЊЕ ЖРТВИ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО НЕ ЈА ИСПОЛНУВААТ ЦЕЛТА ЗА КОЈА СЕ ВОСПОСТАВЕНИ

- Надлежните институции ретко ги упатуваат жртвите во Центрите, а кога ги упатуваат, најчесто се работи за малолетни жртви.
- Речиси е двојно помал бројот на жртви кои добиле услуги во Центрите од оние кои пријавиле сексуално насилство во надлежните институции.
- Во Центрите најчесто се добива само здравствена услуга иако со СОП се предвидува и психо-социјалната и правна поддршка.
- Статусот на координаторките на центрите не е формално решен, тие не се формално поставени да ја обавуваат таа функција, ниту пак примаат некаков финансиски надоместок за сработеното.
- Мултисекторски тимови за постапување не се определени, а временски процедурата во центрите трае по неколку часа. Тимот за третман не секогаш може да се собере во оптимален рок од максимум 2 часа.
- Во Центрите нема услови за земање, чување и евидентирање на форензички докази, како што е предвидено во СОП.
- Доколку жртвата не сака формално да го пријави случајот, не постои можност да и се земат форензички докази бидејќи наредбата ја дава јавен обвинител. СОП не предвидува во колкав рок се чуваат форензичките докази.
- Жртвите немаат можност за застапник во целокупниот процес пред надлежните институции, освен за поддршка да ги имаат професионалните работници кои се дел од тимот за третман.
- Министерството за здравство не ја исполнува својата законска обврска за финансирање на центрите, а последните две години го има драстично намалено буџетот за овие потреби.
- Освен еднаш во годината за време на „16 дена активизам“, МЗ на ниту еден друг начин, ниту еден друг ден во годината не прави нешто за промоција на центрите и запознавање на жените, девојките, институции и генералната јавност за целите на нивното постоење.

Овој документ е произведен во рамките на Регионалната програма на ЕУ-UN Women, “Имплементирање на норми, промена на ставови“, чија цел е спречување на родово-базираната дискриминација и насилство врз жените во Западен Балкан и Турција. Документот е произведен со финансиска помош на Европската Унија. Неговата содржина е исклучива одговорност на Платформата за јакнење на граѓанското општество и нужно не ги одразува ставовите на Европската Унија.

Содржината на овој документ нужно не ги одразува ставовите на Агенцијата UN Women, на нејзиниот Извршен одбор или на земјите-членки на Обединетите нации. Одредниците во овој документ не го навестуваат мислењето за правниот статус на која било земја или територија, нејзините органи на власт или одредувањето на нејзините граници.